

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра Педагогіки, методики та менеджменту освіти

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
**УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ
РОЗВИТКОМ КОМАНДИ**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерській)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(шифр і назва)

спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
(шифр і назва)

освітня програма Професійна освіта (Машинобудування)
(шифр і назва)

спеціалізація 015.34 Професійна освіта (Машинобудування)
(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

інститут ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»

2024 / 2025 навчальний рік

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Управління стратегічним розвитком команди» складено відповідно до освітньо-професійної програми Професійна освіта (Машинобудування) підготовки _____ другого (магістерського) рівня вищої освіти _____
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності _____ 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) _____

спеціалізації 015.34 Професійна освіта (Машинобудування) _____

Інформація про кафедру	Кафедра Педагогіки, методики та менеджменту освіти Department of Pedagogy, methods and management of education сайт кафедри http://pmpn.uipa.edu.ua/
Інформація про викладача (-ів)	Доктор педагогічних наук, професор Лазарев Микола Іванович посилання на профайл викладача: https://drive.google.com/file/d/1uqR3qppv8GXpAF0nm1NNasfkY-bDGDVJ/preview Кандидат педагогічних наук, доцент Ковальська Вікторія Сергіївна посилання на профайл викладача: http://pmpn.uipa.edu.ua/?page_id=1714&lang=uk електронна пошта: victoriakovalskaya@karazin.ua
Сторінка дисципліни в системі дистанційного навчання	https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=11866
Консультації з викладачем (-ами)	Он лайн консультації: Усі запитання можна надсилати на електронну пошту Лазарева М.І., Ковальської В.С. вказані в цьому силабусі.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

У сучасних умовах турбулентних змін, що впливають на всі сфери функціонування українського суспільства, визначальними є завдання підвищення адаптивності систем управління як організаціями, так і професійними командами, що їх утворюють, для оперативного реагування на зміни зовнішнього середовища, а також передбачення нових викликів. За таких обставин траєкторія розвитку професійної команди має визначатися стратегією, спрямованою на реалізацію довгострокових цілей командної роботи за допомогою їх гнучкого коригування у повсякденній практиці. Тому вимога стратегічних перетворень постає перед системою управління професійними командами, адже їх роль у сучасних реаліях надзвичайно зростає. Саме від ефективної компетентної командної роботи фахівців організації залежить її успіх та довготривале існування на відповідних ринках, а управління професійними командами та їх розвитком набуває стратегічних функцій і є фактором створення нової прогресивної корпоративної культури. Отже, цілеспрямоване навчання управлінню розвитком

команди на стратегічних засадах з метою забезпечення високоефективної командної роботи в умовах стрімких змін зовнішнього середовища є необхідною передумовою становлення сучасного фахівця й забезпечується у процесі його професійної підготовки дисципліною «Управління стратегічним розвитком команди».

Дисципліна «Управління стратегічним розвитком команди» вивчається на 1 курсі у 2 семестрі здобувачами освітнього ступеня «магістр» денної й заочної форм здобуття освіти спеціальності 015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільсько-господарської продукції та харчові технології) й складається з двох модулів: модуль 1 «Теоретичні основи управління стратегічним розвитком команди», модуль 2 «Особливості реалізації управління стратегічним розвитком команди».

Навчальна дисципліна у відповідності до стандарту забезпечує здобуття такої компетентності: ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

СК 4. Здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання.

СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів компетентностей щодо управління стратегічним розвитком команд для удосконалення здатності управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності; діагностування проблем розвитку команд для удосконалення здатності діяти соціально відповідально та свідомо; вироблення рішень, спрямованих на підвищення ефективності командної роботи, для удосконалення здатності до міжособистісної взаємодії.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- засвоєння основ управління розвитком команд, визначення стратегії та її моделювання на компетентнісних засадах;

- удосконалення навичок діагностування проблем розвитку команди та управління її продуктивністю;

- забезпечення здатності використання інструментів щодо розвитку команд (тестування, діагностики, коучинг команд, інформаційних технологій);

- оволодіння навичками прийняття рішень щодо управління командною креативністю, визначення зовнішніх комунікаційних мереж та організації дистанційної комунікації команди.

1.3. Кількість кредитів

3

1.4. Загальна кількість годин

90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни <i>Управління стратегічним розвитком команди</i>	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
12 год.	2 год.
Практичні, семінарські заняття	
18 год.	2 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
60 год.	86 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
Не передбачено	

1.6. Заплановані результати навчання

ПР 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію

ПР 5. Обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проєктів у професійній освіті та міждисциплінарних проєктів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ КОМАНДИ

Тема 1. Управління стратегічним розвитком команд як навчальна дисципліна, теорія, мистецтво і практика

Передумови, суть, принципи стратегічного управління розвитком команд. Функції стратегічного управління розвитком команд. Переваги, недоліки та обмеження стратегічного управління розвитком команди. Модель стратегічного управління розвитком команди.

Тема 2. Стратегія управління розвитком команди : суть і фактори формування

Суть стратегії управління розвитком команди. Фактори формування стратегії управління розвитком команди: традиційні й новітні. Компетентності учасників команди як основа стратегії розвитку організації. Організаційні компетенції. Особисті (персональні) компетентності. Профіль компетенції організації

Тема 3. Модель стратегії управління розвитком команди, заснована на компетентностях

Вимоги до компетентності учасників команди. Рівні компетентності учасників команди. Моделі опису компетентностей. Етапи моделювання стратегії управління розвитком команд. Процес прогнозування компетентностей. Види та класифікаційні ознаки стратегій управління розвитком команд. Переваги компетентнісного підходу до розвитку команди.

Розділ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ КОМАНДИ

Тема 4. Лідерство як засіб вдосконалення процесу управління командами

Основи лідерства в команді. Психологічний аспект лідерства. Роль лідера в розвитку етичної культури та дотриманні етичних норм у команді. Групи цінностей за основними сферами суспільного життя. Групи цінностей за суб'єктами. Етичний клімат команди. Інструменти поліпшення етичності поведінки в команді. Мистецтво переконання як основа лідерства у команді

Тема 5. Розвиток командної креативності

Умови вибору аналітичного та творчого підходів до вирішення проблеми. Етапи процесу творчого вирішення проблеми. Модель рішення проблем у команді. Концептуальні блоки як ментальні перешкоди, що заважають визначенню проблеми та обмежують число альтернативних рішень, що розглядаються. Методи розвитку творчого мислення. Модель командної креативності. Фактори, що блокують командну креативність.

Тема 6. Зовнішня динаміка розвитку команди

Типи взаємовідносин команд із зовнішнім середовищем. Особливості кордонів команди. Види команд у відповідності до їх взаємин із зовнішнім середовищем. Міжкомандні відносини. Види міжкомандних конфліктів. Інформаційні технології і командна робота. Особливості й переваги віртуальних команд. Правила формування віртуальних команд. Особливості дистанційної комунікації. Правила організації дистанційної комунікації. Правила побудови моделі організації дистанційної комунікації в команді.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пз	лаб	інд	с.р.		лк	пз	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні основи управління стратегічним розвитком команди												
Тема 1 Управління стратегічним розвитком команд як навчальна дисципліна, теорія, мистецтво і практика	13											
		2	2			9	14					14
Тема 2. Стратегія управління розвитком команди : суть і фактори формування	16											
		2	4			10	15	1				14
Тема 3. Модель стратегії управління розвитком команди, заснована на компетентностях	14											
		2	2			10	15		1			14
Разом за змістовим модулем 1	43											
		6	8			29	44	1	1			42

Розділ 2. Особливості реалізації управління стратегічним розвитком команди											
Тема 4. Лідерство як засіб вдосконалення процесу управління командами	16	2	4			10	14				14
Тема 5. Розвиток командної креативності	17	2	4			11	16	1			15
Тема 6. Зовнішня динаміка розвитку команди	14	2	2			10	16		1		15
Разом за змістовим модулем 2	47	6	10			31	46	1	1		44
Усього годин	90	12	18			60	90	2	2		86

4. Теми лабораторних та практичних занять

4.1. Теми лабораторних занять

Не передбачені

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1.	Теоретичний концепт та світовий досвід управління стратегічним розвитком команд	2	
2.	Визначення стратегічних цілей як передумови створення та розвитку команди	4	
3.	Моделювання стратегії управління розвитком команди на компетентнісних засадах	2	1
4.	Діагностування якостей особистості та її мотиваційно-ціннісної сфери на основі використання SWOT- аналізу	2	
5.	Актуалізація лідерських якостей особистості в контексті удосконалення управління розвитком команди	2	
6.	Креативність команди як умова її стратегічного розвитку	4	
7.	Аналіз моделі організації дистанційної комунікації команди	2	1
Усього		18	2

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Управління стратегічним розвитком команд як навчальна дисципліна, теорія, мистецтво і практика	9	14
2	Тема 2. Стратегія управління розвитком команди : суть і фактори формування	10	14
3	Тема 3. Модель стратегії управління розвитком	10	14

	команди, заснована на компетентностях		
4	Тема 4. Лідерство як засіб вдосконалення процесу управління командами	10	14
5	Тема 5. Розвиток командної креативності	11	15
6	Тема 6. Зовнішня динаміка розвитку команди	10	15
	Разом	60	86

6. Індивідуальні завдання (реферат)

1. Сутність і необхідність стратегічного управління розвитком команди.
2. Поняття вертикальної та горизонтальної відповідності у моделі стратегічного управління розвитком команди.
3. Еволюція наукових поглядів на стратегічне управління розвитком команди та їх порівняльний аналіз.
4. Управління стратегічним розвитком команд як навчальна дисципліна, теорія, мистецтво і практика.
5. Сутність стратегії управління розвитком команди.
6. Фактори, концепції та принципи формування стратегії управління розвитком команди.
7. Компетентності учасників команди як основа стратегії її розвитку.
8. Принципи побудови моделей: стратегії управління розвитком команди, заснованої на компетенціях, горизонтального вирівнювання стратегії управління розвитком команди на основі компетенцій.
9. Основні види стратегій управління розвитком команди та їх критеріальні ознаки.
10. Роль керівника в розвитку етичної культури та дотриманні етичних норм.
11. Лідерська етика, цінності.
12. Етичний клімат в команді.
13. Філософія партисипативного лідерства.
14. Мотиваційне лідерство.
15. Мистецтво переконання, лідерство і різноманітність, толерантність.
16. Організаційний успіх.
17. Запобігання вигоранню лідера.
18. Модель вирішення проблем в залежності від їх складнощів.
19. Типи концептуальних блоків, що перешкоджають творчому вирішенню проблем.
20. Методи розширення кількості визначень проблем.
21. Методи збільшення кількості альтернатив.
22. Модель командної креативності.
23. Організаційні фактори, що впливають на розвиток креативності.
24. Критерії оцінки креативності.
25. Типи меж команди та оцінка їх впливу на ефективність команди.
26. Типи взаємовідносин команди з зовнішнім середовищем.
27. Типи між командних конфліктів.
28. Інформаційні технології в командній роботі.
29. Особливості дистанційної комунікації.
30. Віртуальні команди: їх особливості та правила створення.

7. Методи навчання

У залежності від виду занять використовуються наступні методи:

- на лекціях – різні види бесід, розповідь, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, ілюстрація, проблемні запитання, мультимедійні презентації;

– на практичних заняттях – тестування (педагогічне та психологічне), ігрові методи, тренінги, ділові ігри, виконання практичних вправ репродуктивного та творчого характеру, застосування евристичних методів, кейс-технологій, організації роботи у малих групах;

– у ході самостійної навчально-пізнавальної діяльності – вивчення навчальної та наукової літератури, використання довідникових джерел, відбір матеріалу, його аналіз, систематизація, класифікація, конспектування, виконання вправ, пошук відповідей на запитання.

8. Методи контролю

Поточний контроль – виконання завдань (вправ), виступ, публічний захист виконаних завдань, усне опитування, експрес-опитування.

Підсумковий контроль – іспит.

9. Схема нарахування балів

для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання (реферат)						Іспит	Сума		
Розділ 1			Розділ 2					Разом	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Реферат			
18			27			15	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Кифяк В. Інструменти командоутворення. - Чернівці : Чернівець. нац. ун-т імені Юрія Федьковича, 2022. - 165 с.

2. Комарова Є., Редина Н. Управління командами. – Дніпро, 2014. – 212 с.

3. Міщенко А. П. Формування управлінської команди / А. П. Міщенко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/glavy/41158-83-formuvannya-upravlnsko-komandi.html>

4. Муха Р. А. Команда, її сутність та особливості розвитку / Р. А. Муха. – [Електронний

ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4253>

5. Петрова І.Л. Стратегічне управління людськими ресурсами : навч. посіб. / І. Л. Петрова. — К. : КНЕУ, 2013. — 466, [6] с.

6. Прищак М. Д. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М.Д. Прищак, О. Й. Лесько. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. – 150с.

7. Ситник Н. І. Управління персоналом: навч. посібник для вищ. навч. закл. -К.: "ІНКОС", 2019. - 471 с.

8. Ющишина Л. О. Групова динаміка та комунікації (тренінг). -Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. - 170 с.

10. Armstrong, M. Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice. Kogan Page Publishers, 2012. 710 p.

11. Lewis R. Teamworking. URL: http://www.ralphlewis.co.uk/Teamwork_files/Team%20Management.pdf

12. Mealiea L. Baltazar R. A strategic guide for building effective teams . URL:http://www.psykol.org/nos/images/0/0c/Building_effective_teams.pdf

Допоміжна література

1. Брич В.Я. Психологія управління: навч. посібник / В.Я. Брич, М.М. Корман. – Київ: Кондор, 2013. – 384 с.

2. Василенко В.А. Теорія і практика розробки управлінських рішень: навч. посібник/ В.А. Василенко. – Київ: ЦУЛ, 2013. – 420 с.

3. Гилл Л., Брандо Г., Трулав Е, Лайнбек К. Командна робота. Як впровадити зміни в компанії щоб вас підтримали. К.: Наш формат, 2019. – 328с.

4. Лякішева А.В. Проблема групової згуртованості: аналіз наукових досліджень // Вища школа. Науково-практичне видання. № 5 (107). 2013. – С. 93-103. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://esnuir.eunu.edu.ua/bitstream/123456789/3998/1/cohesion.pdf>

5. Психологія управління [Текст] : навч. посіб. / Д. І. Дзвінчук, Н. Г. Діденко, О. К. Любчук, В. І. Малімон ; За заг. ред. Д.І. Дзвінчука. — К. : ТОВ "СІК ГРУП УКРАЇНА", 2013. — 293 с.

6. Психологічний тренінг «Створення команди»: посібник / С.О. Чижевський, І.І. Приходько, О.О. Колесніченко та ін. / За заг. ред. генерал-майора Я.Б. Сподара. К.: Друкарня ІВЦ НГУ, 2016. 20 с.

7. Стенлі М. Команда команд. Нові правила взаємодії у складному світі. - К.: Моноліт, 2018. – 416с.

8. Team Development. Meaning, Stages and Forming an Effective Team [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.managementstudyguide.com/team-development.htm>.

9. Team Models. Different types of teams [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.managementstudyguide.com/team-models.htm>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні (Consortium for Enhancement of Ukrainian Management Education — CEUME) <http://ceume.org.ua>

2. Новини на порталі Management <http://www.management.com.ua>

3. Публікації FORBES <http://forbes.net.ua/ua/tags/all/9816-menedzhment>

4. Educational Management Administration & Leadership (EMAL) <http://journals.sagepub.com/home/ema>

5. International Journal of Educational Management <http://www.emeraldinsight.com/journal/ijem>

6. The International Journal of Management Education
<https://www.journals.elsevier.com/the-international-journal-of-management-education/>
7. Командоутворення: корисні інструменти та кейси [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://budni.rabota.ua/ua/hr/komandoutvorennya-korisni-instrumenti-ta-keysy>
8. Що таке командна робота, чому вона така важлива і як впливає на успіх? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://blog.agrokebety.com/shcho-take-komandna-robota>
9. Як правильно проводити тренінг [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://poznayka.org/s52076t1.html>
10. Культура і креативність [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/project-management/lecture-17-6>
11. Як правильно ставити цілі команді, щоб бізнес рвонув уперед. 10 кроків [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://forbes.ua/leadership/yak-pravilno-staviti-tsili-komandi-shchob-biznes-rvonuv-upered-10-kroktiv-19012022-3293>

Зміст силабусу відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

В.о. завідувача кафедри ПММО

Наталія БРЮХАНОВА